

GÖMÖR-KISHONT

VÁRMEGYEI KÖZLÖNY.

Társadalmi és megyei érdekeket képviselő hetilap. — A Gömörvármegyei községi- és körjegyző-egylet hivatalos lapja.

| | | |
|---|---|---|
| <p>Szerkesztőség és kiadóhivatal: Tompai Mihály-utca 10. sz. Ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden közlemény és levelezés; továbbá előfizetések, hirdetés, nyilttér és egyéb felszólalás. Telefon-szám: 52. Telefon-szám: 52.</p> | <p>Felelős szerkesztő: KOMÁROMY ISTVÁN. Kiadó laptulajdonos: ID. RÁBELY MIKLÓS.</p> | <p>Az előfizetés díja: Egész évre . . . 8 korona. Fél évre . . . 4 korona. Egyes szám ára 20 fillér. A hirdetés díja: Egy háromhasábos petitsor térfogata . . . 12 fillér. Nyilttér sora 40 fillér.</p> |
| <p>A szerkesztőség kéziratot nem ad vissza, bélyegtelen levelet nem fogad el. — Vidéki levelezőink kéretnek, hogy közleményeiket péntek délig megküldeni sziveskedjenek. A kiadóhivatal hirdetést és nyilttéri közleményt csak szombat délelőtti 10 óráig fogad el.</p> | | |

Rovás.

Egészen bizonyos, hogy a 20-ik század a szociális kérdések megoldásának az ideje; az is egészen bizonyos, hogy e rohamosan előtörő és az egész vonalon hódító kérdésnek már elejét vágni nem lehet és azzal komolyan számolnunk kell: igyekezzünk tehát e kérdést úgy megoldani, hogy az nem fegyver, nem vér, nem forradalom és nem az enyém-tied megsértésével, hanem minden zökkenés nélkül alakítsa át az emberek nagy társadalmát, mit leginkább azon az úton fogunk elérni, ha megfelelő eszközökkel harcolunk e célért, melynek legfontosabb tényezője, ha az embereket neveljük, a melyre legalkalmasabb helyek az önművelődési körök, kaszinók, az olvasó-egyletek stb.

Imígyen s körülbelül e szavakkal és értelemben vezette be *dr. Löcherer* Tamás f. hó 6-án a helybeli kath. olvasókör felavatási ünnepélyén, a disz-ebédnél elmondott — gazdag tapasztalatoktól és bölcs életfilozófiától csillogó — pohárköszöntőjét.

Régen hallottunk ilyen tartalmas és az első betűtől az utolsóig helyesnek és korszerűnek minősített kijelentéseket, melyek mindazokra, kik a világ fejlődését tiszta szemüvegen vizsgálják, csak maradandó benyomást gyakorolhattak.

Nekünk, kik nemesak meghallgatjuk a szavakat, de azt, ha érdemesnek és alkalmasnak tartjuk, papírra is vetjük, nem szabad azt elröppenni engednünk: de kutatnunk kell, hogy vajjon mi volt a célja annak a komoly, messze a jövőbe célzó pohárköszöntőnek.

Jól megértettük *dr. Löcherert* s le is vonjuk belőle a consequentiát, azonban azt a mi viszonyainkra és körülményeinkre is applicálni alkalmasnak találjuk.

Elvitázhatatlanul és kétségtelenül igaz van *dr. Löcherernek*, mert a szociális kérdések akkor fognak helyes és méltányos korszerű megoldásra találni, ha azokat oly módon óhajtjuk megvalósítani, mely sem az erkölcsi, sem pedig az anyagi rendet nem fogja megzavarni.

Ma már oly időket élünk, midőn nagy dolgokat csak műveltséggel, tudománnyal és becsületes, tisztességes munka árán tudunk elérni. Ez pedig csak akkor lehetséges, ha a vallásos hazaszeretben ölelkezünk össze különbség és felekezeti nélkül.

Hogy pedig ez lehetséges legyen, nem elég arra az iskola padja, de az életiskolának, különféle viszonyainak, bajainak és veszedelmének ismerete és tapasztalata tanít meg bennünket erre igazán.

Ezért van valóban szükség a társulásra, különösen pedig az ez alapokon felépített egyleti életre. Mert itt tanulhatjuk meg mindazt, amire az iskolában nem volt idő és alkalom.

Nézzük csak a mi mai napi társadalmi és egyleti életünket: az egész vonalon minden irányban csak széthúzás jelentkezik.

Sajnálatos, de panaszkodva hangoztatja mindenki, hogy nincs társadalmi élet. Csak az önzés szülte érdek utáni lázas hajsza fogja le a lelkeket és embereket. A gőg emel sziklafalakat az osztályok között, mely csunya erénytelenség, csak a lapangó titkos gyűlöletet szítja az egyforma földi emberek között. Legyen külömbiség az emberek között — ez helyes — de ennek olyan legyen az árnyalata, hogy ne érezze túl magát senki az emberi jogok határain, a hatalmi túltengés nem indokolt polczán; ellenben pedig azok, kiknek a sors alacsonyabb és szerényebb kört mért ki, azok ne viseltesse nek gyűlölettel azok iránt, kik talán más politikai párthoz, más felekezethez tartoznak és rangjuknál fogva nagyobb ezimet és jobb felöltőt viselhetnek.

Legyen külömbiség a kaszinóban és az olvasókörökben is a tagok között, de azért kölesönösen becsüljük és tiszteljük meg egymást, mint ezt még 15 évvel ezelőtt is tapasztaltuk.

Azóta egyet fordult a világ és a világ rendje még a Halley-üstökössel, sem pedig Erlichhel nem lett megzavarva. De a mi társaséletünk bizony nagyon.

Sokan azt mondják: nem mehetünk a kaszinóba, mert ott gőgösek az urak; a polgári olvasókörből, kik annak idején sűrűn látogatták e kedves helyet, azért maradnak el, mert ott három ember dirigál és kibiczel; a kath. olvasókört pedig azért kell kerülni, mert ott felekezeti harczot szítanak. — Hogy ezekből mi igaz és mi nem igaz, nem tudjuk és nem is akarjuk feszegetni, mert talán majd csak észbe kapnak az emberek és a tévedők meg fognak fordulni.

Egy azonban igaz, hogy régi polgári vezető embereinket újak váltják fel, kik

a haladást a koresmai duhajkodásban és a nyegleségben találják. Régi embereink egy része pedig göresösen ragaszkodik ahhoz, a mi régi és nem akarja az új eszméket követni.

Hát bizony ez mind a kettő nagy baj s mennyi sok más félszeg elv és gondolkodás járul még e kettőhöz, mi már magában is elég arra, hogy mindent megakasszon.

Kövessük tehát a látnok *dr. Löcherer* mondását s minden jó lesz kicsi fészünkben, s nemes eszközökkel, minden veszedelem és ellenségeskedés nélkül fogjuk csak egyszer magunkat a haladásban, a művelt érintkezésben és gyűlöletet termő békés együttélésben benne találni.

Ünnep után.

A helybeli róm. kath. olvasó-egylet lélekemelő, minden ízében tapintatosan, jól rendezett ünnepet ült f. hó 6-ikán. Szép volt az ünnepély, lefolyását nem zavarta egyetlen disszonans hang sem, mert hiszen szívesen ünnepeltek az intézménnyel a társadalom minden faktorai, kik a polgártársak gondolkodását és eslekvéseit a kor színvonalára emelkedve, tudják megítélni, s kik nem a vallásteleket nézik akkor, mikor becsületes, hazafias törekvésekről van szó, míg ha máskor az ünneplőkkel nem is egy templomban fohászokdnak a világ sorsát irányító mindenható Istenhez.

Az ünnepnek különös fényt adott az, hogy a rozsnyói népszerű és köztiszteltnek örvendő megyés püspök: sipeki *Balás* Lajos is részt vett azon számos idegen lelkészszel együtt, hogy továbbá a zászlóanya tisztét társadalmunk általános szeretetének örvendő: *dr. Löcherer* Tamásné töltötte be, végül az, hogy társaséletünk közkedvelt tagja: *Széman* Endre prépost-plébános, továbbá *Váry* János elnök, *Bencsik* Sándor titkár és *Traum* Péter lelkész mindent elkövettek, hogy az ünnepély sikeres, szép legyen.

Tulajdonképen több részből állott az ünnepély. Az új, diszes zászló, majd a csinos, új épület felszenteléséből s a megyés püspök: *Balás* Lajos fővédnök és *Széman* Endre prépost diszelnök képének leleplezéséből, aztán kedélyes bankett és este fényes sikerű műestély volt, mely

után reggelig tartó táncz fejezte be az ünnepségek sorozatát.

És itt mindjárt át is adjuk a szót tudósítónknak, ki az emlékezetes szép ünnepélyről a következőkben referál:

A kath. olvasó-egylet ház- és zászlószentelési ünnepélye mult vasárnap fél kilenczkor kezdődött Permetező esőben látni lehetett, mint vonulnak az emberek, vidékről jött egyletek, szép fehérruhás leánykák a templomba, vagy az egylet új épületébe. Innen $\frac{3}{4}$ 9-kor az új zászlóval az egylet elnöksége tagjai, 50 koszorúsleány dr. *Löcherer* Tamásné zászlóanyáért mentek a lakására, kit a templomba kísérték. Pont kilenczkor számos papjától kísérve jött sipeki *Balás* Lajos püspök is. Mikor a templomba lépett, megszólalt az orgona s *Fekete* Mihály tanító szép hangon alkalmi éneket adott elő, melyhez szöveget *Traum* Péter lelkész irt. Ezután kezdődött a mise, mely alatt — e sorrendben — a polgári leányisk. növendékei duettben, *Kolbay* Sándorné, *Beliczky* Böske és *Perecz* Samu énekeltek *Fekete* Mihály kíséréte mellett. S itt meg kell állnunk egy küssé! A mise felejthetetlen hatást gyakorolt. Mikor a mise elején elhangzott a polgári iskola növendékeinek szépen betanított duettje, szinte ihletszerűen, mintha a tulvilág kárpítja megnyílt volna, halkan, mesterien szétömlék az ária: „ave Maria!” *Kolbay* Sándorné énekelte. S e névvel aztán elmondottunk mindent: gyönyörű hangot, lélekemelő hatást, ünnepi sikert. Communiókor azután újból a hetedik égbe ragadta a hallgatóságot valaki, mint sz. Pál mondaná. Ez *Beliczky* Böske volt. Őt kísérte mély, remek hangjával *Perecz* Samu. S amint *Kolbay* a csengő hang kellemes lágyságával, úgy *Beliczky* Böske az erő és hatalom fönségével hatott.

Az általa énekelte szép Mária ének két szava teljesen ráillik. Mert az is volt ez énekben: „a csillagok honából.” Valóban, mintha onnan jött volna e szeretetreméltó leány hangja: „a csillagok honából” . . .

Mise után a püspök az egylet új zászlóját szentelte meg. Utána *Traum* Péter lelkész tartotta következő nagy figyelemmel hallgatott beszédet:

Kedves Hallgatóim! Ez a zászló ebből a társadalomból nőtt ki. Rajta van a vérnek, életnek színe: a haladás reménye s ékesíti a szeretet hófehér tisztasága. Olyan emberek műve, kikben lüktet az üde piros vér, zöldül a remény, tisztul az életkedv, a lelkesedés és szeretet vágya. Ez a zászló egy tény, valóság, de leghelyesebben mondva: egy nagyszerű eredmény. S midőn e szót kimondom, nem magában véve akarom azt értelmezni, hanem a szerint, hogy milyen összetevőkből lett eredménynyé. Mert minden eredménynél az a fontos, hogy milyenek az ő összetevői. A virágoknál is pl. mások és mások az összetevő elemek s a szerint lesz más és más az eredmény, melyet azután rózsának, ibolyának, gyöngyvirágnak nevezünk. A költőnél, művésznél, szónoknál is más és más a gondolat és szófüzés s így különböző hatás, eredmény jön létre. A kertész pedig válogat, mikor csokrot köt és legszebb az a csokor, mely a legszebb virágokból van összetéve. Nos, és ez a zászló? Miből alakult? Kérem, az emberi lélek legszebb tulajdonságai vannak benne. Van benne áldozatkészség és nemes rajongás; van benne hit és erkölcs; van benne hazafiság és kultúra! S azért valóságos diadalmi jelvény, élő törvény. Nekilendülés, nekibuzdulás magasabb célok felé, hol az osztálykülönbségek tiszteletben tartásával bizonyos demokratikus egyesülés történik a műveltség terjesztésére! Szinte egy aviatikai jel, mely a magasban áll s egész vidéket egyesít tekintetével, szépségével és erejével. Ragyog és egyesít; nem hódít el senkit, hanem magasbra visz, emel és nagy célokra igyekszik. Olyan, mint a nap-sugár, mely egyformán esik a pipacsra és buzára; a virágra és göröngyre, de nem azért, hogy pl. az almából körtét csináljon, hanem hogy segítsen alakulni ott, hol a természet nemes törvényei érvényesülnek! Lám, ezekből az elemekből áll e zászló, ezeket himezte bele a művész s azért olyan szép, oly magasatos és ünnepi!

Mélyen tisztelt Hallgatóim! Mit akar e zászló? Ne vegyék rosz néven, egy ezerszer elcsépezt szót fognak hallani. Hát mit akar? Föltámasztani egy a világtól mindinkább letaposott, szinte agyonnyomott eszmét: a valláserkölcsei eszmét!

Ezt akarja föltámasztani, továbbra vinni, az életben diadalra juttatni. És pedig mint olyan eszmét, melyre az emberiségnek szüksége van, mely körül forog az élet és történelem, népek, nemzetek boldogulása, vagy bukása! Bele akar állani a modern erkölcsi krízisbe s a mennyire szűk köre engedi, megállítani az erkölcsi süllyedést.

Mert kedves hallgatóim, a tisztultabb elemek fölfogása, a jelen élet szomorú tapasztalatainak okulva, mindinkább a valláserkölcsei eszmék felé húz. Vannak tudósok, nem is vallási, nem is egyházi, hanem társadalomtudományos állásponton levő tudósok, kik ma-holnap már-már a tudomány tételévé teszik azon nézetüket, hogy a modern erkölcsi krízisnek legmélyebb oka a vallásosság hanyatlása. Megtérnek e tudósok, visszaevéznek és a mellüket verik. Sokan mondják el a confiteort, a szánom-bánomot, kik azelőtt fanatikus meggyőződéssel irtották a hitet. Ez a megtérés már sokszor játszódtott le a tudomány csarnokaiban s remek példája *Jouffroy* francia kételkedő bölcészete. Halála előtt meglátogatta őt *Cart* nimesi püspök. „Uram — szól *Jouffroy* — már nem tartozom azok közé, kik azt mondják, hogy a modern társadalom túléli a kereszténységet. Milyen szép hivatása van önnek püspök ur; kívánom, hogy sikerrel hirdesse az evangéliumot.” Egy van kedves hallgatóim! A valláserkölcsei eszmét nem lehet kiirtani s nem remélhet győzelmet, ki ellene küzd. A ki mellette küzd, annak lehetnek tévedései, de bukni nem fog; lehetnek baklövésai, de legyőzteni nem fog soha! Mert a valláserkölcsei eszme úgy válik ki az emberi törekvések és küzdelmek, szóval az egész ember lényegéből, mint a hervadás az őszből, a virágfakadás a tavasz-ból, a szín és illat a virágból; mint a fény a nappól és a ragyogás a csillagokból. Szóval természeti törvény! S ki kell hűlni a napnak, le kell esni a csillagoknak, szétzúlni az egész természetnek, ha ez az erkölcsi világeszme bukhatik. Ha nem igaz az, hogy ez az eszme természetesen szükséges az embernek, akkor az sem igaz, hogy az emberen kívül eső nyers természetnek vannak szükségszerűen érvényesülő törvényei. Lám, azért is olyan rettenetes igazság Krisztus tana: olyan legyőzhetetlen erő Krisztus hatalma s olyan elvakíthatatlan világosság az evangélium szelleme!

Tehát mit akar ez a zászló? Egyesíteni mindazokat, szívesen fogadni, kik ez eszmét akarják és elfogadják. Hiv és mondja: jertek, kik az életet nemessé, a lelkeket széppé és jóvá, a társadalmat boldoggá akarjátok tenni. Sorakozzunk! Kezet kézbe! Legyünk emberek, hithűek és barátok! Így azután segít a modern ember fogalomzavarán, a ki azt hiszi, hogy a haladásban és tudományban nem kell hit; ki összetéveszti a vallást a haladással, a valláserkölcsei eszmét a technika vívmányaival s úgy véli, hogy a természettudomány szentesíti a hitetlenséget! Nem úgy van! A valláserkölcsei eszme más téren, a lelkek terén mozog s azért arra szükségünk van; ez nemesít akkor is, hogyha villanyoson járunk, telefonon beszélünk és repülőgépen repülünk. Igen, még a Simplonon átrepülve is lehet valaki vallásos, mint azt olyan nagyszerűen bizonyítja a szerencsétlenül járt *Chavez*, ki halás szívvvel ragadta meg a pap kezét a halálos ágyon és katolikus létére nyíltan kimondta: „én hívő katolikus vagyok!” Ez a hitvallomás a halál pillanataiban fölemelő. És *Chavez* két téren érte el a világrekordot: technikai és vallási téren, mert ott fönt, az éghez közeljártában egyesítette a legszebb technikai vívmányt és a valláserkölcsei fölfogást.

És most mélyen tisztelt hallgatóim, e zászló kiindul az életbe. Jelmondatok kíséretében szöveket ékesítik fel. Adná Isten, hogy e jelmondatok úgy illeszkedjenek bele a rimaszombati társadalom testébe, mint a szögek a zászló rudjába! Mert ime, mielőtt kiindulna, még egyszer ránézek és látom, hogy belőle keresztet fognak csinálni. Azt az eszmét, melyet kifejez, újra keresztre akarják feszíteni. Azért tekintünk úgy reá, mint nemes küzdelmeink keresztfájára. Nem félelemből, hiszen a kereszt győzelménél szebb győzelmet a világtörténelem nem ismer; hanem azért, mert így egész kis golgotái jelenet elevenedhetik föl előttünk. Hisz, ha e zászló a vallás erkölcsi eszmét akarja, hát menjünk oda, honnan ez eszme örökre kiható győzelmű útjára

indult. Így aztán fölérünk — a golgotára. Ott függ az örök Eszme a kereszten . . . Alatta áll az anya és egy fiu . . . Egyszerre elhangzik a szó az Ige ajkairól: „asszony, ime a te fiad!” Majd: „fiu, ime a te anyád!” . . . Kedves Uraim és Hölgyeim, nézzünk most e zászlóra! Ez alatt is áll egy anya, a mi kedves zászlóanyánk és egy fiu, az olvasó egylet. S bár méltatlan vagyok az Üdvözítő szavait ajkaimra venni, mégis ez ünnepélyes pillanatban kimondom: „asszony ime a te fiad.”

Nagyságos Asszonyom! Ez az egylet zászlóanyának tisztelheti s általam üdvözli Önt. Kegyedben egyesülnek azok az eszmék, melyek e zászlóra vannak írva. Hiszen egy igazi anyában összpontosulnak az emberi lélek legszebb vonásai. Azért az egylet nemes lelkeért és iránta tanusított jóindulatáért hálával, kegyelettel, de legfőként szeretettel zárja anyai nevét szívébe! mert tudja, hogy míg a fiu az anyát szereti, a jó utról nem tér le soha!

„Fiu, ime a te anyád!” Nézd, te hálátlan nem lehetsz és nem hozhatsz szégyent az anya és zászló nevére. Homlokodon a szerető anyai csók tüze ég; őrizd meg ezt, mert az anyai szeretet melege a legszebb kísérő az élet útjain! Őrizd meg, mit e szó: anya kifejez, mert ezt fejezi ki e zászló is: a hitet, a nemes erkölcsöt, a békés türelmet és a mindent átkaroló tiszta szeretetet! Ne győzzél másképp, csak úgy ha hű maradsz ez anyai eszmékhez. De akkor meg győzzél úgy, mint az orleansi hősnő, ki hazája népét egy zászló alá állította az Isten dicsőségére! Aztán győzzél úgyis, mint *Dugonics* Titusz. Vidd, fogd meg, emeld föl a magasba e zászlót a haza javára! És add oda inkább életedet, de e zászlót ne engedd ki a kezedből soha!

Nagy Istenünk Atyánk, tekints reánk,
Te hozzád száll e hű imánk!
Hű néped vágya teljesülve már
S művére áldást föléd vár.
Uj házának minden darab köje
A haladás útjait jelölje,
Fogjanak benne kezet
Testvérként az emberek!

Nagy Istenünk Atyánk, tekints reánk,
Te hozzád száll e hű imánk!
Hű néped vágya teljesülve már
S művére áldást föléd vár.
Vedd e zászlót szent erős kezébe,
A szép és jó, hogy győzhessen vele,
E szent célra kérünk add
Istenünk áldását!

A poétikus, társadalmi és vallási igazságokat tartalmazó szép ünnepi beszéd elhangzása után történt a zászlószögek beverése.

Az első szöveget sipeki *Balás* Lajos megyés püspök, fővédnök verte be e jelmondat kíséretében: „A teljes Szentháromság: az Atya, Fiu és Szentlélek nevében helyezem el a zászlószöveget s kívánom, hogy lobogjon e zászló bátran, szabadon, hirdesse a kereszt dicsőségét és vezesse be a társadalmat a boldogság kikötőjébe!”

Utána dr. *Löcherer* Tamásné zászlóanyája verte be az általa gyönyörű selyem szalaggal feldíszített szép zászlóba a szöveget e szavak kíséretében: „A szeretet nevében!”

Majd *Széman* Endre díszelnök következett e jelmondatokkal: „Magyarok Nagyszöke, könyörögj érettségünk!”

Bornemisza László főispán e szavak kíséretében verte be a szöveget: „Legyen e zászló, — nemzedékről-nemzedékre: a hithűségnek, a hazaszeretetnek, a vallástelekezetek közötti békességnek és egyetértésnek hirdetője és megingathatatlan jelvénye!”

Utána sorrend szerint szebbnél-szebb jelmondatokkal következtek: *Lukács* Géza alisp. a vármegye, dr. *Kovács* László polgárm. a város nevében, *Farkas* Zoltán orsz. képviselő, *Váry* János az egylet elnöke, *Cseh* István kir. törvényszéki bíró a Kászínó nevében, *Lóska* Béla a rozsnói, *Lacsek* Gyula a losonezi, *Kapás* Arnold a füleki kath. legényegylet nevében, végül *Benesik* Sándor hit-tanár az összes zászlószögmegváltók nevében.

A felszentelt zászló alatt elindult aztán a menet a kath. olvasó-egylet új helyiségébe. A zászlóanyája és koszorúsleányok után ment a püspök a préposttal és *Fábián* Ferenc rozsnói kánonok, pápai prelátussal, kíséretükben: *Dittel* István irodaigazgató, *Payer* János titkár, *Kapás* Arnold füleki zárdafőnök, *Lacsek* Gyula losonezi, *Lóska* Béla rozsnói főgimn. tanár, *Komora* János nyustyai, *Krosniky* János osgyáni lelkész, *Szántó* Ferenc rimaszombati és *Horváth* Gyula várgedei segédlelkész és nagy közönség.

Az olvasó-egylet új helyiségeit a püspök felszentelte, majd kezdetét vette a diszközgyűlés, melyet Széman Endre díszelnök lendületes, meleg hangú beszéddel nyitott meg a Himnusz elhangzása után. A hála érzetével fordult ez ünnepélyes pillanatban az egyesület és mindnyájunk nemes törekvéseit végtelen jószággal kísértő Istenhez, hálával fordult az egyesület törekvéseit támogató, nemeslelkű főpásztorhoz, ki megjelenésével az ünnep fényét emeli s hálával adózik az ünnepélyen megjelent érdeklődő közönségnek. Az intézményről szól ezután, melynek célja az, hogy természetes önművelődést tegyen lehetővé és tisztességes, kellemes szórakozási hely legyen. Bizik a jövőben, hogy a felszentelt zászló fenn fog lobogni s a kitűzött eszme diadalra juttatásához a zászló alatt egy lépéssel előbbre halad az intézmény. A közgyűlést megnyitva, vezetésére Váry Jánost s a jegyzőkönyv vezetésére Bencsik Sándor titkárt kérte fel.

Az élénk tetszéssel kísért megnyitó után sipeki Balás Lajos püspök mondotta el gyönyörű beszédét. Szónoki lendülettel, mély hazafiai és vallásos meggyőződéssel méltatta e nap nagy jelentőségét. A tartalmas, magasan szárnyaló beszéd szinte duzzadt az ékes mezbe öltöztetett költői hasonlatoktól, arany életigazságoktól. Sajnos, technikai akadályok miatt csak jövő számunkban közölhetjük a hallgatók lelkére mély benyomást gyakorolt remek beszédet, mely egyébként társadalmi és vallás-erköles vonatkozásai révén nemcsak a jövő héten marad aktuális, de maradandó becsesel bír s értékes marad az idők végeig.

Az egylet buzgó titkára, Bencsik Sándor olvasva fel ezután az intézmény 17 éves történetét. Az ibolyához hasonlítja az egyletet, mely vallás-erköles alapon igyekszik — kerülni kívánva a feltűnést — szolgálni a város társadalmát. Az alakulás és a multról való megemlékezés után a Mindenható áldását esdi mindazokra, kik résztvettek az egylet felvirágoztatásában. „De különösen két nemes lélek önzetlen munkája — ugymond — lángoló szeretete, ragaszkodása, áldozatkészsége emelkedik ki a tizenhét éves multból.

E két nemes lélek: közöttünk lévő, forrón szeretett fővédnökünk s szeretett díszelnökünk. Fővédnökünk kegyes főpásztorunk, ki alig foglalta el püspöki székét, már is tekintetét ezekre a magasatos elvekért küzdő egyesületekre irányította s azóta azoknak sorsát, munkásságát szíven viseli s főpásztori buzgó tevékenységei között igen sok jut ezen egyleteknek. Közelmúltban püspöki székhelyén saját anyagi áldozata árán alakította s építette föl a hason eszmékért lelkesedő testvéregyletet.

Mi is, valahányszor hozzáfordultunk, mindig éreztük s érezzük atyai szeretetének melegét, anyagi, erköles támogatását, s jószággal kísért atyai szíve, tanácsa, érdeklődése új erővel, lelkesedéssel töltött el s táradt izmaink új erővel duzzadt s szeretete felemelt.

A második nemes lélek, kire örömkönyvekben uszó tekintetünk esik, Rimaszombat város katholicusságának aranyszívű papja, egyletünknek istápoló atyja, védőangyala, szeretett díszelnökünk, ki tizenegy éves itteni áldásos működése alatt anyagi, szellemi erejét arra fordította, hogy e magasatos célokért küzdő egyesületet felvirágoztassa, hogy az eszme, a melyért rajongunk és sóhajtozunk, testet öltson; ki bár ezeket nem örökölt, de fáradságos munkássága útján megtakarított fil-léreiből ezeket adott e szegény egyletnek, hogy igényeinek, céljainak megfelelőleg új köntöst ölthessen.

Ily önzetlen szeretetek, szellemi, anyagi áldozatkészségek előtt mindenkinek meg kell hajolni, kalapot kell emelni.

Minket is a hála, az elismerés kényszerített, hogy e két nemes léleknek arczképét egyletünkben megörökítsük egyrészt, hogy e két kép tanúsága legyen a mi szeretetünknek, ragaszkodásunknak, biztos záloga, hogy szíveink eszméikért rajongnak; másrészt, hogy reánk tekintő

jóságos arczukból, biztató tekintetükből erőt merítsünk a további küzdelmekben s hogy példájukból tanuljanak az utókor gyermekei.

S most, midőn e két képet megbizásból leleplezem, szálljon fel egyesült imánk: Istenem áld meg e két nemeslelkű, áldott szívű főpapot, hogy sokáig tündököljenek még az egyház és az édes haza egén.

A szép megemlékezés után lehullott a lepel a püspök és a prépost sikerült képeiről, melyeket Koreny József festett.

Még Váry János elnök mondott köszönetet a megjelenteknek és az ő zárószavai után a Szózat eléneklésével véget ért a diszközgyűlés.

A gyűlés után mintegy 200 teritékű bankett volt, melyen egymást érték a lelkes, szép tósztok.

Az első pohárköszöntőt Széman Endre prépost mondta X. Pius pápára és a királyra, utána

Dr. Löcherer Tamás szólalt fel, s szépen átgondolt, nagy figyelem mellett elmondott tószkjában éltette sipeki Balás Lajos püspököt.

A főpásztor nyomban szólásra emelkedett s a kath. egylet tagjait és családjait éltette. A kör — ugymond — menedékvár a hangosan hirdetett felforgatott tévtanok ellen, melyek Krisztust az oltárról, királyokat a trónjukról akarják letaszítani. A kör magas színvonalra emelkedett, mikor áldozatok árán ilyen hajlékot emelt. Kívánja, hogy a keresztény nemes eszmék hassák át a város lakóit valláskülömbőség nélkül. Azon elv alapján, hogy „verba volant, facta loquuntur,” az egylet céljaira 3000 koronát adott át a díszelnöknek: Széman Endrének. Mondani sem kell, hogy a minden beszédnél ékebb tett általános zajos tetszést és hálás elismerést provokált.

Dr. Ráósy Gyula lendületes tósztkban emlékezett meg a jelen volt főispánról, alispánról és polgármesterről.

Bornemisza László főispán az egyetértés, a béke és szeretet motivuma alapján mondott lelkes éljenzéssel kísért pohárköszöntőt a vallásos egyetértésre, mely a hazaszereteten talál középpontot, s békességben, egymás szeretetében nyilvánkozik meg.

Széman Endre a megjelent vendégektől üritett poharat. Az emberiség — ugymond — a modern haladókkal szemben 2 párttá szakadt. Az egyik nem enged a régiből semmit, a másik megbecsüli a haladást, de csak a kipróbált kiforrott igazságokban!! Ezekhez csatlakozik ez a kör, mely nem akarja zavarni a békés fejlődést. Ez lesz a kör jövő törekvése s azért üdvözlö a városból megjelent vendégeket valláskülömbőség nélkül.

Lukács Géza alispán előadja, hogy a két másik egyesület idegenkedve fogadta el a kath. kör megalakulását, mert az erők szétforgácsolásától tartott. A folyó vizet azonban gátak közé szorítani csak bizonyos határokig lehet. Így nem lehetett az itt levő elemeket a polgári körbe szorítani. De itt sem a társas élet, sem a felekezeti béke nincs megzavarva, főczél a vallásosság és hazafiság fejlesztése. Ezért az egyesület irányítóit, vezetőit élteti.

Váry János kifejti, hogy a kör vallásos és hazafias missziót szívesen teljesít s poharat emeli a kaszinó, polgári kör és más testvéregyesületek felvirágoztatására.

Farkas Zoltán képviselő szólásra emelkedve kifejti, hogy a vallásosság hazafisággal egyesülve 1848-ban esucosodik ki legmagasabban, mert ott felekezeti külömbőség nélkül küzdöttek. Itt a kulturának épült egy menedék, hazánkat is a kultúra emeli magasra. Ily szempontból üdvözlö az egylet tagjait. A felszólalás rokonszenvet és lelkesedést keltett.

Dr. Kovács László örül, hogy ily kulturegylet alakult s itt megjelennie kedves kötelesség. A vallás-erköles és kulturális törekvés zászlóját látja itt, kívánja, hogy a kör dicsőségesen és magasan lobogtassa e szent jelvényt.

Bencsik Sándor titkár lelkes beszédben

mondott köszönetet az összes jötevőknek, a kik a zászló felszentelést és házalapítást lehetővé tették és éltette az ünnep közreműködőit.

Váry János elnök a zászlót a vallás és kultúra nevében büszkén lobogtatja. Azon lesz, hogy a kör az iparos polgárok művelődését előmozdítsa. A 17 év előtti alapítókat, kivált Uthy Antalt élteti.

A közebed ünnepi hangulatban ért véget a késő délutáni órákban.

A műestély.

Zsufolásig telt teremben ember-ember hátán tolongott, várva a változatos programmu, sokat ígérő estély kezdetét. Pont nyolczkor meg is kezdődött s az általános véleményt szögezzük le, ha azt mondjuk, hogy ilyen magas színvonalon álló igazi műestély Rimaszombatban régen volt. Minden egyes szám a maga nemében tökéletes színvonalon állott.

Kezdődött Bencsik Sándor szép prologjával, melyet Ferencz István szavalt hatásosan.

Utána Laffers Sándor adta a „Cremonai hegedüst”, zongorán kísérte Striczky Árpádné. A darab mindkét művész előadása révén mindvégig lebilincselte a hallgatóságot, mely az előadást sürü tapsokkal jutalmazta. Ráadást is kellett nyujtaniok az előadóknak.

Páratlan hatása volt ezután Kolbay Sándorné éneke: a „Sevillai borbély” nagy áriája. Bájos fiatal leánya: Sáríka kísérte zongorán. Ugy az énekszám, mint a discret, kitünő kíséret lekötötte a hallgatóság figyelmét.

Kolbaynéól megszoktuk már a legkiválóbb precizitást, mellyel az előadott daraboknak legfinomabb részleteit is mintegy kidolgozva, tiszta csengő hangján élvezetessé teszi. Ez este különösen jól volt disponálva s a nehéz ária magasan járó részleteivel is szinte játszva küzdött meg. Szünni nem akaró, lelkes taps kísérte előadását, mely után még egy dalt adott elő, tiszta, színes staccatoival élénk tetszést aratva.

Ez után Beliczky Böske vig jelenetét élvezte a hallgatóság. Hogy milyen eredménnyel, mutatja az, hogy a ritka talentumu, művész hajlamu nőt a hallgatóság alig akarta leengedni a pódiumról.

A geniális műkedvelő gyönyörűen előadott dalaival különösen nagy hatást keltett s a fellépésében tapasztalható rutin méltán bámulatot kelt. Nem is szólva arról a szeretetreméltó közvetlenségről, mely előadásában és minden mozdulatában megnyilatkozik.

A következő számot Rábely Kata magyar dalai képezték. A közönség már régen ismeri kellemes, csengő hangját, érzésseljes előadását, érthető tehát, hogy milyen igényeket kellett kielégítenie. S dicséretére mondhatjuk, hogy ezen az estélyen a legmagasabb igényeket is tulszárnyalta: belefűzte a bus magyar lélek mélységét a szépen, mesterien énekelt dalokba, melyeket kétszer is megújrazott a hálás publikum. Ugyesen tette Oláh Gyula cigány primás, hogy halkán kísérte e dalokat, így a szöveget is tisztán kivehettük.

Kolbay Sáríka zongorán nagytetszés mellett előadott „fantáziája” valóban fantastikus volt. A meglepő biztonság, mély érzés, művészi öntudatos előadás nem tévesztette el a hatást, s a remek technikával bíró fiatal művésznő óriási tetszést és sikert aratott. Előadását a közönség zajos kívánságára meg kellett pótolnia még egy darabbal.

Az utolsó szám valami szokatlan, meglepő valami volt. Ki hitte volna, hogy az üzletében olyan egytorma komolysággal eljáró ifj. Rábely Miklós ilyen nagy mester legyen! Kuplékat adott elő. Sokat, sokáig. Volt benne saját szerzésü is és a változatos műsортól magas színvonalra emelt közönség szinte rajongott érte. Rendkívül eredeti, ügyes és élénk derültséget keltő volt. Mulattatott, s a közönség nem tudott betelni vele. Kritikánk annyi legyen még róla, hogy bár még többször is láthatnók őt ilyen szerepléssel. Hü társa volt a siker emelésében

Legujabb, legszebb kézimunkák, gobelinek, smyrnák kapkatók: **Özv. Vajdánénál** Miskolcz, Széchenyi-u. 18. sz. Montirozás, himzés, kézimunka.

Beliczky Böske, zongorán kísérve a kuplékat. Ezzel azután az esélynek vége volt. Az emberek alig akartak fölkelni helyükről, mindenkit fogva tartott a hatás, melyet a szereplők elértek.

Az estélyt követő táncmulatságról hosszabban nem számolunk be. Az mindig sikerül, mikor jó zene, jó hangolt emberek és kedves, szép, fiatal leányok vannak. Ez pedig volt, s így természetes, hogy eltartott reggelig.

Meghívó

A Gömör és Kishontvármegyei Gazdasági Egyesület *igazgató-választmányának* 1910. évi november hó 14-én hétfőn délután két órakor Rimaszombatban a megyeháza pénztárhelyiségében tartandó *IV. rendes ülésére.*

Tárgyak:

1. Titkári jelentés az egyesület legutóbbi működéséről.
2. A f. év telén rendezendő háziipari tanfolyamok és népies gazdasági előadások megbeszélése.
3. A megye felsőrészén tartandó állatdíjazásnak a megbeszélése.
4. A Gazdasági egyesületek Országos Szövetsége f. évi nagygyűlésére kiküldendő öt tagnak a megválasztása.
5. A Putnok járási mezőgazdasági bizottsági tagoknak megválasztása.
6. A m. kir. Földmívelésügyi Miniszter leirata a vármegyei gazdasági egyesületek adminisztratív kiadásainak rendezése tárgyában.
7. A m. kir. Földmívelésügyi miniszter értesít, hogy Putnokon mintagazdaságot állított fel.
8. A m. kir. Földmívelésügyi miniszter leirata a mezőgazdasági termények, termékek és czikkek hamisításáról szóló 1895. évi 46. t.-cz. revisiója tárgyában.
9. A vármegye alispánja átteszi véleményezés végett Alsósajó és Sebespatak községek magyar-fajta bika tartása iránti kérvényét.
10. Tagsági ügyek.
11. Indítványok.

Rimaszombat, 1910. november 10.

Fodor Jenő s. k., *Szentiványi Árpád* s. k.,
titkár. elnök.

Hirek és vegyesek.

Olvasóinkhoz. Tisztelettel felkérjük lapunk mindazon olvasóit, kik még az előfizetést meg nem ujtították, avagy hátralékaikat ki nem egyenlítették, hogy ugy az előfizetést megújítani, mint a hátralékos előfizetést kiegyenlíteni sziveskedjenek. Tisztelettel

a „GÖMÖR-KISHONT” kiadóhivatala.

Személyi hírek. Sipeki *Balás* Lajos megyés püspök f. hó 6., 7. és 8-án városunkban tartózkodott. A közkedvelt főpap a parochián *Széman* Endre prépost-plébánosnál volt állandóan megszállva. Látogatást tett azonban *Bornemisza* László fő- és *Lukács* Géza alispánnál, hol tiszteletre ebéd és illetve vacsora is rendeztetett. Ezen kívül meglátogatta még dr. *Löcherer* Tamást, mint az egyháztanács világi elnökét és *Kolbay* Sándort, mint a kir. törvényszék új elnökét is.

Hivatal átvétel. *Wufka* Ernő m. kir. főmérnök, ki Esztergomból helyeztetett ide, f. hó 24-én veszi át a helybeli m. kir. államépítészeti hivatal vezetését.

Orvostudományi felavatás. *Paál* Gyula helybeli áll. elemi iskolai igazgató-tanító *Gyula* nevű tehetséges fia és *Kohn* Adolf kereskedő derék fia: *Kardos* Géza az utolsó orvosi szigorlatot sikerrel tévén le, őket a budapesti tudományegyetemen f. hó 12-én (szombaton) avatták fel az orvosi tudományok doktorává.

Érdekes felolvasás. A kir. magyar természettudományi társulat állattani szakosztályának f. hó 4-ikén tartott ülésén *Szabó* József tanár, *Szabó* József helybeli mészáros derék fia érdekes felolvasást tartott: „Faunánk egy új hangyaneméről” czímmel. A szakosztály tagjai nagy figyelemmel hallgatták a felolvasást.

Változások a Rimamurányiánál. A rimamurányi társulat vezérigazgatósága *Klekner* László vashegyi bányafőnököt szakreferensi minőségben Ózdra helyezte át. Helyére *Bender*

Béla mérnököt rendelte Vashegyre. A rozsnóbányái telepről pedig *Horváth* Géza bányamérnököt hasonló minőségben Vashegyre és *Buczkó* Béla mérnököt Ózdról Rozsnóbányára helyezte át.

Esküvő. *Sághy* Kálmán volt balogi hercegi uradalmi pénztárnok, jelenleg az erdélyi róm. kath. státus alsóbajomi uradalmának főintézője f. hó 14-én tartja esküvőjét *Dobos* Dezső uzapanyiti nagybérlő kedves és szép leányával *Irénnel* Felsőbalogon. A fiatal párt *Csabay* Pál ref. esperes fogja összeadni.

Itj. *Hiznyan* Bálint helybeli törekvő szabóiparos f. hó 13-án vezeti oltárhoz *Dolóczán Vojtko* Margitkát.

Ág ev. egyetemes gyűlés. A magyarhoni ág. ev. egyetemes gyűlés f. hó 9-én vette kezdetét Budapesten, s lapunk zártakor még tart a gyűlés, melyen esetneki *Gyürky* Pál főesperes, *Szentiványi* Árpád, *Hevessy* Bertalan, *Medveczky* Sándor, *Banczik* Sámuel esperes, *Loysch* Ödön s még többen vesznek részt megyénkből.

Halálozások. *Török* László mostanában Feledre áthelyezett járási számvevőt nagy csapás érte, a mennyiben felesége, szül. pazonyi Elek Irén f. hó 5-én rövid betegség után 32 éves korában meghalt. F. hó 7-én nagyrészt mellett temették el.

Egy öreg tisztos matróna hunyt el a múlt héten Hangonyon *Zimányi* Lászlóné személyében. Az elhunyt férje, ki nyug. tanító volt és közbeesülésben állott, már régebben hunyt el. Most pedig követte az agg özvegy, kit a vidéken szintén nagyon szerettek, s ezzel ismét kevesebb egygyel a régi intelligencia száma.

A Paulai szent Vincze-rendnek a helybeli közkórházba beosztott ápolónőt mély gyász érte. Egyik társuk: a betegápolásban fáradhatlan *Teigner* Mária Perpetua hosszas betegség után 30 éves korában f. hó 11-én meghalt. Temetése ma, vasárnap délután 3 órakor lesz a közkórházból.

Özv. *Bródy* Bertalanné helybeli jóhirű kereskedő kedves leánya *Jolán*, férjezett *Fráter* Mártonné múlt héten Budapesten hosszas betegség után elhunyt.

Fischer Bertalan helybeli női kalap üzlet tulajdonost gyász érte, a mennyiben édes anyja múlt héten 86 éves korában meghalt.

Klein Mór volt itteni terménykereskedő hosszas betegség után múlt héten Budapesten a lipótmezei elmeegógyintézetben meghalt.

Megyebizottsági tagok választása. Városunkban *Medveczky* Sándor kir. közjegyző elnökle mellett f. hó 10-én ment végbe a vármegyei bizottsági tagok választása — lanyha érdeklődés mellett. Összesen 56 szavazat adott be, s dr. *Szabó* Károly, K. *Szabó* József és dr. *Gyürky* Pál, kiknek 6 éves mandátumuk lejárt, újra megválasztottak.

A megyebizottsági tagok választásáról vidékről csak ennyi hírt kaptunk: a várgedei körben meglelt választva *Osváth* Dániel főszolgabíró és *Nyeste* József guszonai róm. kath. plébános. A feledi körben: *Turóczy* Miklós, *Nagy* János és *Sebestyén* József birtokos gazdák. A nyustyai körben: dr. *Hruska* János körorvos, *Kolbenhegy* József ev. lelkész és *Remenyik* Aladár tb. főszolgabíró. A ráhói körben: *Micske* Gusztáv társulati főerdész és *Fejes* János.

A tanári kongresszusról. A középiskolai tanárok országos kongresszusa a múlt hét elején: hétfőn és kedden folyt le Budapesten a nemzeti muzeum nagytermében. Ezen a kongresszuson 178 iskola képviseltette magát ezenél több kiküldött tanárral. A rimaszombati egyesült protestáns főgimnázium képviselőjében négy tanár jelent meg: *Kerekes* Dezső, *Loysch* Ödön, *Wallentini* Dezső dr. és *Horváth* Zoltán. A kongresszus rendkívüli látogatottságát az magyarázza, hogy a magyar kultúra zászlóvivőivel: a tanárokkal igazságtalanul bántak, őket 10 év óta ígéretekkel tartják és háttérbe szorítják és mikor anyagi helyzetük javítását kérik, a minek rendezése törvényben gyökerező joguk, akkor az ígért javítás helyett munkatöbbletet és szolgálati idő felemelést akarnak nekik adni. Azért gyűlt össze kongresszusra az ország tanárainak jelentékeny száma, hogy sérelmeik orvoslását egyértelmű állásfoglalással sürgessék.

A kongresszust hétfőn reggel 9 órakor nyitotta meg *Négyessy* László elnök s hatásos beszédben vázolta a tennivalók sorozatát. Az országos tisztviselő-egyesület nevében megjelent a kongresszuson *Batthányi* Tivadar gróf és biztosította a tanárokat a tisztviselők rokonszenvéről. A tanácskozások energikus hangon, de komoly méderben folytak délután 1/2 2 óráig és három pontba foglalták az eredményeket: 1. A fizetési státuszrendezést azonnal kívánják és egyformán az ország minden tanárára nézve. 2. A tanári munka szaporítása ellen a törvényes jog alapján, főleg a tanítás sikere érdekében minden erővel küzdenek. 3. Ügyeiknek a miniszteriumban szakszerű kezelését kérik. Másnap, kedden délután nagy számmal megjelentek a vallás- és közoktatási miniszternél és a képviselőház elnökénél, hogy sérelmeik orvoslását sürgessék. A miniszter személyes jóindulatáról biztosítván őket, férfias nyíltsággal kijelentette, hogy az ország pénzügyi helyzete és az egész kormány ellenkezése gátolta őt abban, hogy a tanárok kívánságainak megfelelőhessen, de ígéretet tett arra nézve, hogy sérelmeik enyhítésére a költségvetési törvény tárgyalása alatt minden lehetőt megtesz. A képviselőház elnöke nagyon rokonszenvesen fogadta a tanárokat, kérelmeiket jogosnak ismerte el és minden tőle függő jót ígért ügyeik előmozdítására. — A tanárság a délutáni folyamán folytatta kongresszusi tárgyalásait és elhatározta, hogy ha sérelmei orvoslást nem nyernek, erélyesen fog továbbra is küzdeni igazai érdekében, a melyek a magyar kultúra érdekeivel egyezők és céljai kivételére állandó bizottságot választott. Hogy a tanárok ügye ilyen elkeseredett méderbe terelődött, abban nagy része van a közönség téves felfogásának, a mely a tanárok munkáját a heti óraszám szerint mérlegeli. Pedig a tanár a heti óraszám felül köteles arra készülni, ezenkívül dolgozatokat néz át és javít, könyvtárt, szertárt kezel, mint osztálytanár feyelmi bírósági ügyeket végez, anyakönyveket, értesítőket, bizonyítványokat ír, a hozzáfutató szülőkkel tárgyal, konferenciákon tanácskozik, vizsgákon elnököl és kérdez, statisztikai kimutatást, értesítői jelentéseket ír, kirándulásokon neveli és tanítja az ifjúságot; szóval a heti óraszám mellett van még legalább egyszer annyi mellékdolga. E mellett legtöbbször tanárok végzik az irodalmi, felolvasási és társadalmi ingyen munkákat a kultúra érdekében. És ha a rosz tisztviselőért nem szokás a jót megbüntetni: az sem igazságos, hogy esetleg egy-két rosz tanárért a jók is bűnhődjenek!

Népszámlálási értekezlet. A küszöbön lévő népszámlálás megejtése céljából *Lukács* Géza alispán f. hó 11-én tartotta meg a nagy értekezletet, a vármegyei székház közgyűlési nagytermében. Az értekezleten jelen volt a kereskedelmi miniszter kiküldötte: dr. *Truskóvsky* miniszteri segéd-titkár, ki szakszerű és apró részletességre kiterjedő bő magyarázatban adta elő, miként kell a népszámlálást megejteni. Jelen voltak az összes főszolgabírák, polgármesterek, községi- és körjegyzők, sőt sok népszámlálási kerületből a népszámlálási biztosok is. Az értekezlet, mely d. e. 10 órakor kezdődött, csak d. u. 2 órakor ért véget, mely után a körülbelül 100 tagból álló társaság a „Tompá” szállodába tért közepedre.

A városi közegészségügyi bizottság dr. *Kovács* László polgármester elnöklésével f. hó 8-án ülést tartott, melyen megjelentek: dr. *Szabó* Károly, *Czinke* István, *Deutsch* Barna, dr. *Kármán* Aladár, *Nagy* Zoltán, *Tóth* Béla, dr. *Zehery* István, *Schloss* Lajos, *Fekete* Mihály és *Bodor* László. A bizottság, tekintettel arra, hogy Borsodvármegye alispánja koleragyanus megbetegedésről és halálesetről értesítette vármegyének alispáni hivatalát, átalakult permanens járványbizottsággá. Polgármester bejelentette, hogy a városi tisztviselő orvos véleményének meghallgatásával megtette az okvetlenül szükséges óvintézkedéseket: a házakat és udvarokat rendszerileg megvizsgáltatta, a köztisztaság fentartását éber figyelemmel ellenőrzi, a patakok medrét kitisztíttatta, az utcák rendbentartására fel fogadott személyzetet megszorította, s a járványkórházat berendezte. Most foglalkozik a gyeptéren újabb gödrök ásatásának elrendelésével, dr. *Szabó* Károly, dr. *Zehery* István, *Czinke* István, *Tóth* Béla és dr. *Kármán* Aladár terjesztettek elő figyelemre méltó javaslatokat az

óvintézkedések mennél tágabb mederben való további megtételére. A javaslatokkal a tanács fog foglalkozni.

Kinevezés. Utólag értesültünk arról, hogy a mostani novemberi vasuti kinevezéseknél *Kolbenheyer* Zoltán, a rimabányai főnökségnél gyakorlati szolgálatot teljesítő fogalmazó gyakornok vasuti fogalmazóvá lépett elő.

Tanítók gyűlése. A Gömör és Kishont vármegyei általános tanító-egyesület f. hó 9-én Putnokon rendkívüli közgyűlést tartott, melynek egyetlen tárgya az egyesületi internátus létrehozásának kérdése volt. Vármegyénk tanítószáma e kérdéssel már régen foglalkozik. Kör- és közgyűléseken áldozathozatal és lelkesedés tekintetében a tanítók nagy száma felülmúlta a saját erejét, míg végre a tanítószáma véleménye, mely a Tornalján ez évi augusztus 2-án tartott közgyűlésig szinte egyhangúnak látszott az internátus 5 év alatt leendő felállítására mellett, e gyűlés után ketté vált; s az a kérdés, hogy a rimaszombati volt főgimnázium épületének megvétele vagy egy teljesen új internátus épület emelése által valósítható-e meg a tanítószáma reménykedése, szokatlanul éles ellentétet támasztott az egyesület tagjai sorában. A Putnokon tartott rendkívüli közgyűlés lett volna hivatalos arra, hogy az új és a régi épület kérdése felett döntsön, ámde az új épület hívei, a kik e napig a másik pártot szinte felül muló agitációt fejtettek ki ügyük érdekében, itt, megfoghatatlan okból elnémultak, sőt, tán nem tévedünk, ha azt állítjuk, hogy az internátus kérdésének a napirendről levétele mellett szavaztak. A közgyűlés ugyanis nem a felett szavazott, a mire készült, hogy t. i. az új vagy egy régi épületben legyen-e az internátus, hanem arra nézve, hogy a Bihary-féle javaslatot fogadja-e el, mely a rimaszombati gimnázium épület megvételén alapszik vagy pedig levegye a kérdést a napirendről? A többség a Bihary-féle javaslat mellett szavazott. A gyűlés végén gyér számban levő tanítószágot *Szombathy* László elnök tisztviselő társaival együtt állásáról lemondott. Az egyesület időközi vezetésére a jelen voltak felkérték *Pogány* István kir. tanfelügyelőt s a rimaszombati tanítótestületek igazgatóit.

Esküvő. *Rövid* András rimatamásfalai kovács-mester f. hó 7-én tartotta esküvőjét a helybeli ág. ev. templomban *Karhut* Boriskával.

Egyházi kinevezés. A király *Tornay* János sajpóspöki esperes-plébánost a rozsnói székeskáptalan tiszteletbeli kanonokává nevezte ki. A közszeretnek örvendő plébános kinevezése széleskörben nagy örömet keltett.

Megyebizottsági tagok választása. A következő sorokat kaptuk Nyustyáról: Igen élénk, sőt izgalmas változatokkal teljes formában ejtetett meg e hó 10-én a nyustyai kerületben a megyebizottsági tag választás. Egészen délig simán és rendben folyt az aktus, *Bobok* Tivadar választási elnök és *dr. Szelényi* Jenő, sőt méltóságos *Fáy* Gyula ur érdeklődők részvétele mellett. Eddig nyilvánvalóan a Rimamurány-salgótarjáni vasmű részvénytársaság nemes és hazafias intencziói szerint való jelöltek: *Boczkó* Dániel, *Kolbenheyer* József (régí) és *Remenyik* Aladár (új) voltak biztos előnyben. A délutáni órákban azonban (*Szántó* Sándor és *Purjesz* Ignác körjegyzők) szolgálatára és *Szántó* Sándor ottani jegyző fölbiztatására mintegy 100 tiszolczi választó atyafi érkezett és ez a választás eredményét (erősen befolyásolta) kétségessé tette. Azonban a választókerület eddigi belbékéjét szerencsére megóvhatta a nemes társulat előrelátó ovatossága és ritka tapintatos és erélyes választási befolyása. Az eddigelő soha el nem ért nagyszámu választók, összesen 265 járult az urnához, szavazatából *dr. Hruska* János körorvosra (új) 142, *Kolbenheyer* József ev. lelkeszre (régí) 137, *Remenyik* Aladár tb. főszolgabíróra (új) 130 és *Boczkó* Dániel ny. társulati főszámvevőre (régí) 124 szavazat esett. *Szántó* Sándor 49, *Purjesz* Ignác 43 szavazatot kapott. A választókerületnek és a választási elnöknek gratulálni lehet!

Hangverseny Tiszolczon. A tiszolczi magyarság összetartása s főképp kellemes szórakoztatása céljából egy erkölcsi, mint anyagi szempontból igen sikerültnek mondható estélyt rendezett a magyar kaszinó vigalmi bizottsága f. hó 5-én. A változatosan összeállított műsor első pontjaként két szólamra irt magyar nép-

daloknak előadása szerepelt. Mintha három bábajoz zenész nyitotta volna énekszóra ajakát, oly kedvesen hangzott a dal a három énekesnő: *Báthory* Emma, *Hanák* Margit és *Werner* Viktória ajkairól. A dal szívből fakadt, szívhez szólott s így nem csoda, ha valóságos tapsorkán zugott fel a lelkes közönség részéről az utolsó akkord elhangzása után. A csend beálltával megjelent a színpadon *Zeman* József, hogy Szécsinek „Legénybucsu” cz. monológjából hangos derüt keltessen a hallgatóság soraiban. Nem is sajnálta a publikum a tapsot, éljente az ügyes előadótól. Újból felhangzott a hangos jókedv szava, midőn a színtéren az előnyösen ismert komikus *Jurenko* István igen sikerült maszkirozásban megjelent. Feladata volt helyi vonatkozású kuplékkel szórakoztatni a publikumot, a mit is a legteljesebb mértékben sikerült elérnie. Hangos tetszésnyilvánítások követték minden mozdulatát, szavát. Most egy komoly szereplőnek alakja tűnt fel a színpadon: *Havel* Hermin elszavalta a „Karácsony éj” cz. költeményt oly közvetlen melegséggel, oly tökélyel, hogy a közönség szinte elfojtott lélegzettel hallgatta leste, szavait. Általános tetszés fogadta és követte szereplését. Majd újból egy monológ került előadásra. *Pobozsny* Ella átértette szerepét, s vonzó előadásával kivívta a közönség elismerését. Utána *Kósik* Gyula szavalta el a „Mi a haza” cz. remek költeményt. Szavalata élénk visszhangot keltett a lelkesedni tudó hallgatóság szívében. Befejezésül újabb népdalokat adott elő az említett három urhölgy, természetesen újabb újabb tapsra ragadva a gyönyörködő publikumot. Anyagilag is sikerült ez estély, amennyiben 70 korona tiszta jövedelem folyt be a kaszinó pénztárába.

Szerencsés vadász. *Tornalgy* Dezső tornaljai földbirtokos, két hét lefolyása alatt hat darab vaddisznót ejtett el.

Rablótámadás. F. hó 8-9-re virradó éjjel a nagyszuhai határban lévő „Koplató” pusztán a kutyák ugatására a pusztán egyedül lakó juhász, megnézendő, hogy ki jár kint, ajtót nyitott. Ebben a pillanatban egy erős férfi torkon ragadta s többször fejbe ütve őt tehetlenné tette s reá térdelve a földön tartotta, míg a másik czimbora a pitvarban lévő ládát kutatta át, mindent kihányva belőle, 3 drb imakönyvet vitt el. Mire az ezen időközben az ablakon át kimenekült asszony a szomszédos pusztáról segítséggel visszatért, a rablók elmenekültek. A gyanu czigányokra hárul.

Ragados száj- és körömfájás betegség a hasított körmü állatok között már Rimaszombat belterületén és a Garamon is fellépett. *Tomory* főszolgabíró és *Kertész* törvényhatósági állatorvos azonban rögtön megtették a szükséges óvintézkedéseket.

A garami bűneset. Lapunk multi számában csak röviden emlékeztünk meg arról a bűnesetről, mely f. hó 4-én Garamszécsen történt. Most, midőn már a bűneset ismert szálainak mi is birtokában vagyunk, bővebben referálunk arról. *Miklóská* József garamszécsi lakos, ki már nem volt épen fiatal ember, de egy életerős Herkules, mint felesége és gyermekei vallják, kegyetlenül bánt családjával, a mely az eset előtt csak pár nappal szaporodott meg a 9-ik taggal. A betegágyból fellábadt feleség tehát elhatározta, hogy mivel nem tudja tovább tűrni férje kegyetlenségét, el fogja pusztítani. Szándékába és titkába beléavatta 19 éves fiát is, a ki hajlandónak mutatkozott a bűnpártolásra és részességre. A sokat szenvedett anya elárulta fiának, hogy a Zólyomgyében lévő Gyömbér havason van egy növény, a mely olyan mérges, hogy ha a levelét megesszik még az állat is nyomban elpusztul tőle, ezt a növényt pedig úgy hívják, hogy Omega. A Gyömbér tövében, Bocza községben pedig lakik egy pásztor, ki e növényt jól ismeri: serkentette tehát fiát, hogy menjen el oda és e pásztor segítségével hozzon a növényből. A fiu nem soká habozott, hanem már a következő napon utnak indult és a mérges növény gyökeréből sikerült is neki egy jó adagot haza hozni. Az asszony, mivel tudta, hogy férje nagyon szereti a krumplogaluskát, már hajnalban felkelt és a galuskatésztaiba belereszelt és belégyurt a mérges gyökerekből. A jól kifőzött galuskát azután a feleség reggelire feltálalta és a nagy ember abból egy tállal befalatozott. Reggeli után pedig, mint rendesen,

munkába állott és egy órai dolog után már rosszul lett, sőt hirtelen meg is halt. Az előjárásnak gyanus volt az eset és engedélyt kért az ügyészségtől az eltemetésre. Az ügyészség, mivel nem tétetett feljelentés, az engedélyt nem tagadta meg, azonban közbelépett a csendőrség és az asszony beismerő vallomást tett. A csendőrség távirati jelentésére azután kiszállt a bíróság a boncolás megejtése céljából s *dr. Zehery* törvényszéki orvos a gyökérostokat megtalálta a gyomorban lévő ételmaradékokban, melyet az országos vegyészeti hivatalnak küldött fel azonnal. A törvényszéki orvos azt állítja, hogy aconit mérges növényvel, mely az ottani havasokon gyakori, történt a mérgezés. Az eredményt kíváncsian várjuk.

Öngyilkosság. Városunkban mult héten egy elkeseredett fiatal kocsis legény *Risz* János, ki egyébként kihágó, rosz természetéről ismeretes volt a városban, gazdája *Szakall* Barnabás istállójában felakasztotta magát.

Tea vaj a Rimaszombati Tejcarnokszövetkezetnél a mai naptól bármely mennyiségben kapható kilója 3 korona.

Segítség a veszedelemben. E héten történt, hogy *Szelezky* Dénes széki pusztai földbirtokos gazdaságában egy szalmakazal éjnek idején tüzet fogott. A sötét éjben a tüzes lángnyelvek messze világították be a völgyet és vidéket. A pusztá apraja-nagyja talpon termett, de bizony kevés számban lévén, nem bírtak a veszedelemmel megbirkózni. *Málé* község ablakait is bevilágította a nagy fényesség, mire az előjáróság, a tűzoltóság és lakosok, számszerint mintegy 60-an fecskendővel és vizes hordókkal gyorsan a helyszínén termettek és megakadályozták a tűz tovaterjedését. E hír hozzánk is eljutván, ez uton dicsérjük meg a derék máléiakat. A birtokos pedig nyilvánosan köszöni meg a nemes emberbaráti cselekedetet.

Helyreigazítás. Lapunk mult számában a „Ratkói hírek” között egy hiba fordult elő, a mennyiben *Ratkó* nagyközség utóbbi képviselőtestületi gyűlésén nem 15000, de 150 ezer koronát szavazott meg a Rimaszombat—ratkói vasutára.

Koszorú megváltás. A helybeli általános ipartestület nyugdíjalapja javára újból kegyes adomány folyt be. A *Barányi* Gusztáv elhunyt alkalmából koszorú megváltás czimén *Barányi* György és nővérei a nyugdíjintézetnek 20 koronát küldtek. Az elnökség ez uton köszönettel nyugtázza az összeget.

Névnapi megváltásul a „Napközi Otthon” céljaira *dr. Krausz* Gyula 10 koronát adott. Köszönettel nyugtázza *Dr. Marykowszky* né.

Bűnkronika. *Babéli* Pál csecsemő gyermek f. hó 8-án *Helpán* gondatlanság folytán megfúlt.

Garamszegi József csomatelki lakos kárára f. hó 4-én kamrájának feltörése után, éjjel 183 korona értékű ágyneműt ismeretlen tettesek elloptak.

Szentiványi József bejei lakos, *Köpaták* pusztájáról f. hó 1-én este 3 drb juhot 60 korona értékben ismeretlen tettesek elhajtottak.

Balázs Ferenczet f. hó 6-án Somoskőújfaluban, *Angyal* István, *András* és *Gáspár* megverték. Sértett a helybeli kórházba szállítottatt.

Ragados állatbetegségek 1910-ik évi nov. 8-ik napján. *Lépfene:* Jolsva. — *Veszétség:* Serke. — *Rühkór:* Bugyikfala. — *Sertésorbáncz:* Kerekgede, Bátka, Karaszko. — *Sertésvész:* Süvete, Mikolcsány, Gömörnánás, Gömörvid, Söreg, Csomatelke, Kiéte, Karaszko, Osgyán, Susány, Csucsom, Rozstálva, Krasznahorkaváralja, Kuntapoleza, Lökös, Alsóvály, Kelemér. — *Serezező üszök:* Feled, Lökös Oldaltala, Gömörfüge.

Ragados száj- és körömfájás: Garamszécs, Guszona, Dobóca, Jánosi, Rimapáltala, Gortvakisfalud, Gömörvid, Balogújfalud, Feled, Rimasimonyi, Darnya, Válykó, Cserencsény, Felsősziklás, Kle-nócz, Bakostörék, Rimaráhó, Telep, Magyarhegy-meg, Hacsó, Rimafürész, Rimabrézó, Cserepes, Rimabánya, Rimaszaluzsány, Susány, Tiszolcz, Rimakokova, Pribó, Likér, Osgyán, Nyustya, Bánréve, Málé, Putnok, Fazekaszaluzsány, Nagyszuhá, Rimaszécs. — **Ragados száj- és körömfájás miatt vészkerületbe vonattak:** A rimaszombati járás összes községei, Rimaszombat rendezett tanácsu város, Bellény Nemesmartonfala, Szutor, Harmacz, Serke, Csomatelka, Zsíp, Czako, Hét, Sajópüspöki, Sajószentkirály, Abafalva.

Kivándorlók tragédiája. Helpa községből — mint a P. H.-ban olvassuk — még januárban kivándorolt nyolcz férfi. Titkos utakat választottak a Magas Tátrán át, ahol utólérte őket a hóvihár és mindannyian odavesztek. Feloszlásnak indult tetemeiket most találták meg.

Sok a mezei egér. Nem is csuda, mert vadászaink minden macskát, véresét és baglyot elejtenek. Mi pusztítsa tehát a természet rendje szerint az egereket?

Kavicsszállítás. A miskolci Kereskedelmi és Iparkamara értesíti az érdekelteket, hogy a kereskedelemügyi m. kir. miniszter a rimaszombati államépítészeti hivatalhoz tartozó állami közutak 1911—1916. évi kavicsszállítására pályázatot hirdet. Az ajánlatok legkésőbb f. évi november hó 23-ig a rimaszombati államépítészeti hivatalhoz nyújtandók be.

Átadó üzlethelyiség.

Erzsébet-tér 9. sz. alatt a volt **Seidner**

Géza-téle bazar átadó.

Czim: a kiadóhivatalban. 16—

Faeladási hirdetés.

5325/1910. Gömör és Kishont vármegye közgazgatási erdészeti bizottságának 1852/erd. 1910. sz. határozatából kifolyólag és **Pelsőcz község** (Gömör megye) képviselőtestületének 1910. évi október hó 17-én hozott határozata értelmében közhírré teszem, hogy a Pelsőcz község tulajdonát képező erdő, ugynevezett „Nagyhegy” üzemosztályában az 1909—1918. évekre kijelölt és mintegy 2173 kataszteri hold kiterjedésű vágásterületein található, becslés szerint 10400 drb. mintegy 2500 tömör köbméter tölgyfa, valamint mintegy 30000 ürméter mennyiségű tölgy, gyertyán stb. vegyes tűzifaanyag, fakészlet folyó **1910. évi november hó 24-ik napján délelőtti 10 órakor Pelsőcz községben** a község házában tartandó nyilvános szó és írásbeli árverésen el fog adni.

A fakészlet becsértéke és kikiáltási ár 52500 korona.

Kütermelési határidő 1913. évi augusztus hó 31-ike.

Az árverés eredményének érvényességéhez felsőbb hatóság jóváhagyása szükséges.

Azon esetben, ha az árverésen a becsérték szerinti vételár el nem érhető, **becsértéken aluli ajánlatok is** figyelembe vétetnek. Utóajánlatok el nem fogadtnak.

Az ajánlattevők tartoznak az árverés megkezdését megelőzőleg bánatpénz címén a becsérték 10%-át, vagyis 5250 koronát készpénzben, vagy ovadékképes értékpapirban az árverés vezetőjének a kezébe letenni.

A faanyag vevője tartozik ezen felül a megajánlandó és az árverésen elfogadott vételár 1%-át a szerződés megkötése alkalmával, a vételáron felül a vármegyei erdőőrzési alap javára lefizetni.

Írásbeli zárt ajánlatok az árverést megelőzőleg elfogadtnak, ha a megajánlott vételár 10%-át képező bánatpénzzel el vannak látva és ha azon nyilatkozatot tartalmazzák, hogy az illető az árverési és szerződési feltételeket ismeri és azoknak magát aláveti.

A szerződési és árverési feltételek a hivatalos órák alatt megtekinthetők alulírottánál, valamint Pelsőcz község előljáróságánál.

Rozsnyó, 1910. november 4-én.

Nagy, főszolgabíró.

Joghallgató,

ki az irodai teendőiben

jártas, ügyvédi irodába ajánlkozik. —

Czim: a kiadóhivatalban.

Házvezetőnői

állást keres **plébánián,** esetleg **magános urnónél** vagy **urnál** a háztartás minden ágában jártas, tevékeny, jobb családból való középkorú hajadon, ki úgy a külső, mint belső gazdálkodást több évi gyakorlat és tapasztalat után alaposan érti, **jól és izletesen főz.**

Czim megtudható a kiadóhivatalban. 2—3

Csödtömeg eladás.

Alólírott csödtömeggondnok ezennel közzé teszi, hogy a vb. **Fodor Béni** volt tornaljai kereskedő csödtömegéhez tartozó, a csödeletárban 1—3549. tételszámok alatt leltározott és összesen 7006 korona 65 fillér becsértékben felvett rőfös- és divatárak, valamint üzlet berendezés zárt ajánlati uton való eladása a csödválasztmány által elhatározatván, a 2000 (kettőezer) korona bánatpénzzel ellátott zárt ajánlatok **1910. november hó 28-ik napjának d. e. 12 órájáig Kovács Miklós** ügyvéd tornaljai lakos csödtömeggondnokhoz Tornalján adandók be, a mikor is a csödválasztmány a beérkezett ajánlatok felett határozni fog.

Ajánlattevőt ajánlata feltétlenül kötelezi, ellenben a csödválasztmány az ajánlatokhoz kötve nincs és esetleg az ajánlattevők között szóbeli árverést is rendelhet el.

A választmány sem az árak minősége, sem pedig mennyiségéért szavatosságot nem vállal.

Vevő tartozik a vételár és a vételi illeték lefizetése ellenében a megvett tömeget 48 órán belül átvenni. A mennyiben az ajánlattevő ezen kötelezettségének eleget nem tenne, bánatpénzének elvesztésén felül köteles még a későbbi értékesítés folytán netán előálló különbözetet is megtéríteni.

Az eladandó árak Kovács Miklós ügyvéd tornaljai lakos csödtömeggondnok közbenjöttével **f. évi november hó 28. napjáig** Tornalján megtekinthetők, alólírt tömeggondnok mindennemű közelebbi felvilágosítással is kívánatra készséggel szolgál az irodai órák alatt.

Kovács Miklós,
csödtömeggondnok.

1—2

Kárpitos, paplanos munkák

legolcsóbb beszerzési forrása
IZSÁK SÁNDORNÁL,
Rimaszombat, Koháry-u. 27.

„Polgári Olvasókör” közelében.

Ugyanitt egy tanoncz és tanuló lány felvétetik.

Butorozott szoba.

Csinosan butorozott szoba — emeleten — **november 1-től** kezdődőleg kiadó. — Ugyanott kiváló minőségű, kézzel szedett

fajalmák

kaphatók. — **Czim** megtudható a kiadóhivatalban. 3—3

Malom bérbeadás.

A **meleghegyi** Coburg hercegi vízi őrlőmalom 2 kő- és 1 hengerjárattal, az ahoz tartozó kertek, rét és szántófölddel **1911. év elejétől** 3 évre bérbe fog adatni. A bérelni szándékozók felhivatnak, írásbeli ajánlataikat **f. év december hó 10-ig** az alólírt erdőhivatalhoz benyújtani, a hol a bérbeadási feltételek is megtekinthetők.

2—4 **Coburg hercegi erdőhivatal.**
Meleghegyen, u. p. Felsőbalog (Gömör m.)

Hirdetmény.

4423—1910. szám. — A rimaszombati kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a Gömörmegyei nép és iparbank végrehajtónak, **Delics Ferencz** végrehajtást szenvedő elleni 800 kor. s járuléka iránti árverési ügyében a végrehajtási árverést az 1881. évi 60. t.-cz. 144. és következő § ai értelmében a rimaszombati kir. törvényszék területén levő Felsőbalog községben fekvő s a felsőbalogi 103. számú tkjvben foglalt A. I. 1. 3. sor., 364, 365. hrszámu 81/a összeírasi számu zsellérház, udvar és 60/30150 rész erdő s legelő illetőség **Delics Ferencz** nevében álló ingatlanra 817 korona, és ugyancsak a fenti tkvben foglalt A I 2. sor 1785. hrszámu szölli ingatlanára 72 korona ezennel megállapított kikiáltási árban elrendel-tetik, s annak megtartására határnapul **1910. évi november hó 30-ik** napjának d. e. 10 óráját Felsőbalog községébe a községi bíró házába tüzte ki, mely alkalommal a tent körülírt ingatlanok a becsáron alól is elfognak adatni.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10 %-át, vagyis 81 korona 70 fillért és 7 korona 20 fillért készpénzben vagy az 1881. LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi nov. hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyministeri rendelet 8. §-ában kijelölt ovadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Rimaszombati kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság. 1910. évi szeptember hó 14-ik napján.

Mészáros s. k., kir. tszéki bíró.

Winter Szerén

a n. é. közönség szives tudomására hozza, hogy az eddig **WICHNER S.** név alatt vezetett

fényképészeti műtermet

WINTER SZ. név alatt fogja tovább vezetni, hol mindazok, kik mérsékelt áron igazi **művészeti kivitelű** fényképeket óhajtanak szép és izléses kivitelben, szerencsétlenség látogatásaikkal.

Jóakaratu pártolást és számos megrendelést tisztelettel kér

Rimaszombat, 1910. november 1.

2— **WINTER SZERÉN**
fényképész

Rimaszombat, Deák Ferencz-utca 12. sz.

BERLINI VICTORIA Általános Biztosító Részvénytársaság

a Continens egyik legnagyobb biztosító intézete.

Vezérügynöke: KOHN ALBERT fakereskedő RIMASZOMBAT. — (Alapított 1853.)

| | |
|--|-----------------|
| Biztosítási állomány 1909. decz. 31-én | 2076730185 kor. |
| Vagyon 1909. december 31-én | 882298188 „ |
| Bevétel 1909. évben | 180229285 „ |
| Nyereség | 38647367 „ |

Biztosít a legolcsóbb díj mellett.
Példa: 1000 koronás elérés és halál esetére szóló biztosítás 25 évi időtartamra egy 30 éves egyénnek esu-pán 568 koronába kerül.
Már 1878. óta az összes díjfizetések 3%-ával emelkedő osztalék fizetetik ki.

Liberális, rövid biztosítási feltételek. — Életfogytigliani biztosítás, vasuti és gőzhajó szerencsétlenség ellen. Gyermekek- és népbiztosítás orvosi vizsgálat nélkül. Ugyiszintén eszközök: Tűz, jég, betöréses lopás, baleset, szavatosság és állatbiztosításokat a legelőnyösebb díjak és feltételek mellett.

Teljes tisztelettel **KOHN ALBERT.**

Quarcz-homokot

keresünk nagy mennyiségben üveggyártáshoz. — Ajánlatokat e lap szerkesztőségébe kérünk „Üveggyár” jelígre.

Lakásváltoztatás.

Van szerencsém a n. é. közönséget értesíteni, hogy a legjobb hírnek örvendő és eddig a **Kmetty-utcában volt**

férfiszabó üzletemet

novembertől kezdődőleg a megszünt **róm. kath. iskola épületébe helyezem át**, kérve a n. é. közönséget esetleges rendelményeivel engem ott felkeresni.

Ez alkalommal, midőn szolgálatkészségemet tisztelettel felajánlom, szíves megrendeléseit és pártfogását kérve vagyok Rimaszombat, 1910. október hó

kiváló tisztelettel

Remenyik Samu,

3—3 férfiszabó.

Árverési hirdetmény.

1869—910. sz. **Csetnek** város előljárósága közhírré teszi, hogy a város tulajdonát képező és Csetneken a főtéren levő épületben

a korcsma- és vendéglő helyiségek, valamint a város ital mérési joga 1911. évi január 1-től kezdődőleg 1916. december 31-ig terjedő 6 (hat) egymásután következő évre

1910. november 28-án

délelőtt 9 órakor a városházán megtartandó nyilvános árverésen haszonbérbe fog adani.

A kikiáltási ár 2000 (kettőezer) korona.

Árverezni akarók tartoznak a kikiáltási ár 10%-át 200 koronát bánatpénzzel letenni.

Írásbeli zárt ajánlatok bánatpénzzel az árverés napjáig szintén elfogadhatók.

Az egyidejűleg megállapított árverési feltételek Csetnek város előljáróságánál a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Csetnek, 1910. november 3.

2—2

Krisztián Pál **Schvirian Pál**
jegyző. bíró.

Értesítés.

Tisztelettel hozom tudomására Rimaszombat város és a vidék n. é. közönségének, hogy **45 év óta fennállott**

HOLLÓSY-féle temetkező-vállalatot



átvettem, azt ezentúl a régi név igénybevitelével, **Deák Ferencz-utca 24. sz. alatt Zsuffa Kálmán-féle** ujonnan épült házban a saját nevem alatt fogom tovább vezetni. — Kérem ennél fogva mindazokat, kiknek kedves halottaik eltemetése osztályrészül jut, ezen szomorú kötelességek teljesítésével engem megbízni. Elvállalok mindenféle temetkezést és az ezzel járó összes teendőket.

Tartok raktáron mindenféle nagyságban és kivitelben **érc- és fakoporsót, szemfedőt, sorkoszorút, koszorúszalagot, készítették gyászjelentéseket, ravatalozást** stb. mérsékelt áron a legegyszerűbbtől a legdiszesebbig.

A helybeli és vidéki n. é. közönség jóakaratu pártfogását tisztelettel kéri

9—*

ZAWADZKY EDE

Rimaszombat, (Deák Ferencz-u. 24.)

Szoyka Pál

női kézimunka, rövid-, szövött-, diszmu-, játék- és divatáru-üzlete
== Rimaszombat, Fötér. ==

Ajánlja: Dús raktárát mindennemű női kézimunka kellékekben, kezdett és kész női kézimunka ujdonságokban. Feltűnő olcsó áron: **függöny-congrék és horgoló cordonetek**, nagy himző előnyomdáját és kölcsön-mintáit.

Lombfűrészeti, faragászati, fa- és bársony égetési kellékeit.

Nagy választékban **karácsonyi és alkalmi ajándéktárgyak.**



Játékraktáramat



üzletem újabb kibővítése folytán tetemesen megnagyobbítottam, ezt a legújabb dolgokkal szereltem fel, melyben minden igényeknek megfelelő tárgyak óriási választéka felfalálható.

Vidéki megrendelések a legpontosabban és leggyorsabban eszközöltetnek.

Fehér és színes dolgok himzései elvállaltatnak.

Pontos kiszolgálás!

Telefon-szám: 38.

Eladó ház.

Uri kényelemmel berendezett, a város legszébb és legegészségesebb helyén fekvő és csak néhány évvel ezelőtt épült ház, melyben négy szép nagy szoba, konyha, kamra, előszoba pin-cze; az udvarban kitűnő vízü kut; mindentéle mellékhelyiségek és kert is van, — szabad kézből eladó. — Értekezhetni lehet: **Gaskó János** tulajdonossal Forgách-utca. 11—*

Papírvágógép

könyvkötők esetleg könyvnyomdászok részére 65 cm. vágóképességgel (Wörner-féle) a legjobb állapotban, 2 késsel és hozzátartozóval együtt eladó. — Tudakozódhatni **Rábely Miklós és fia** könyvnyomdájában **Rimaszombat.**

Deutsch Samu női- és férfidivatáruháza

Deák Ferencz-utca 24. sz. (Zsuffa Kálmán-féle ház).



Tisztelettel hozom a n. é. közönség tudomására, hogy **Rimaszomban, Deák Ferencz-utca 24. sz. alatti Zsuffa Kálmán-féle házban** — november hó 1-től kezdődőleg — egy modern alapon berendezett, dúsan felszerelt

női- és férfidivatáruházat

nyitottam, hol mindenféle **gyapju és selyemkelmék, kartonok, gyapj és mosó delinek, zephirek, barchetek, valódi szepeségi vasznak és damaskáruk, női- és férfiszabó kellékek, csipkék, szalagok, ingek, gallérok, kézelők és nyakkendők, keztük** stl., stb. legkitűnőbb minőségben: pontos, előzékeny kiszolgálás és a legmérsékeltébb árban számítás mellett lesz kapható; s azon leszek, hogy igen tisztelt vevőim velem minden tekintetben meg legyenek elégedve.

Magamat és ujon nyitandó üzletemet a n. é. közönség nagybecsű és jóakaratu pártfogásába ajánlva, maradok

Rimaszombat, 1910. október hó

kiváló tisztelettel

DEUTSCH SAMU.

A Rimaszombati Kereskedelmi és Közgazdasági Bank Részvénytársaság

Megvételre ajánl: **Gőzgép- és motorcséplő** készleteket, **arató-, fűka-szaló-, vető- és szénagyújtó gépeket**, valamint mindentéle kisebb **gazdasági gépeket.**

Elvállal: malom, téglá- és szeszgyár berendezéseket.

Szállít: műtrágyát, erőtakarmányt, etternit, fedőcserepet és porosz kőszent.

Salgótarjáni kőszénbányának, gömörmegyei egyedüli vezérképviselőte.

Nagyobb rendeléseknél **előnyös fizetési feltételek** és kellő biztosíték mellett **10—15 évi hitelt is nyújt.**

Legjutányosabb árajánlattal készséggel szolgál.

Megbízható ügynökök kerestetnek.

Megbízható ügynökök kerestetnek.

Uj temetkezési vállalat.



Tisztelettel értesítjük úgy a helybeli, mint a vidéki közönséget, hogy a helybeli piacon

Soós Gyula és Társa cég alatt temetkezési vállalatot

nyitottunk. — Ez alkalommal szíves tudomásul óhajtuk hozni, hogy raktáron tartunk **fa-, utánzott és valódi érczkoporsókat** oly nagy választékban, hogy szükséglet esetén minden igényeknek megfelelően. Hasonló választékban van **szemfedő, sirkoszorú, koszorú-szalag.**

Gyászjelentések elkészítését is elvállaljuk és azt beszerzési áron számítjuk fel. Azonkívül vállalkozunk a temetésnél járó összes elintézendő munkára.

Nem mulaszthatjuk el fölemlíteni azon körülményt sem, hogy mi számoltunk a különböző szükséglettel, és azért **gyászkocsit** is a legelősebb temetéshez éppen úgy beszereztünk, mint a legfőbbes kivitelhez.

Temetések rendezését elvállalunk **ugy helyben, mint vidéken.**

Megbízás esetén szakképzett (keresztény) embereinket a helyszínre kiküldjük, kik alapos tudással a rendezést gyorsan és megfelelő ízléssel fogják végrehajtani.

Megbízásokat elfogad **Soós Gyula** rőtös, divat és rövidáru üzlete, hol még a temetésnél előforduló különböző czikkok u. m. **gyászfátyol, nyakkendő, kosztü, zsebkendő** és **gyászruhákra** valók is beszerezhetők.

Gyászruhák elkészítését a legrövidebb idő alatt eszközöltetjük.

Szükséglet esetén kérjük vállalatunk támogatását.

Tisztelettel

SOÓS GYULA ÉS TÁRSA

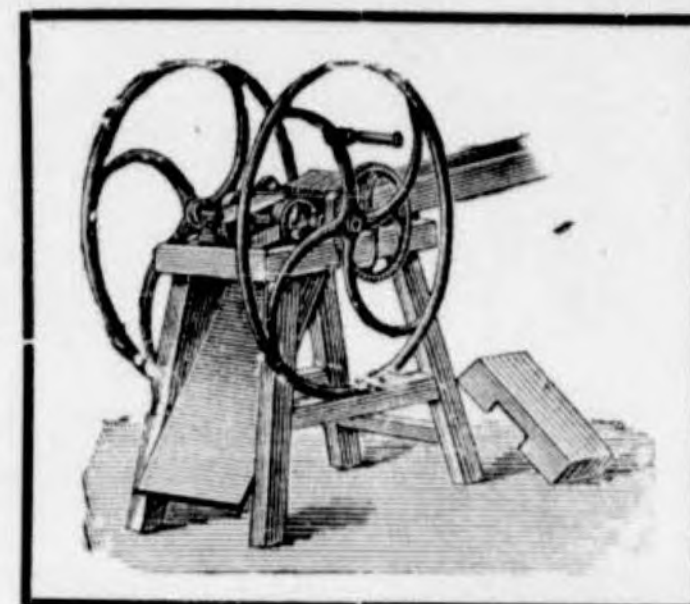
Rimaszombat, Erzsébet-ter.

FLEISCHER és TÁRSA

gépgyára és vasöntődéje KASSÁN, Vám-utca 11. sz.

Ajánlja a t. gazdaközönségnek a legújabb tapasztalatok szemmel tartásával czélszerűen, gondosan gyártott jó hírnevű gépeit, nevezetesen:

Szeceksavagókat kézi vagy járgányhajtásra. — **Répvágókat** és **tengeri morzsolókat.** — **Olajsajtókat** és **olajmag pörkölőket.** **Olajmag zuzókat.** — **Örlő és daráló malmokat.** **Progress tisztító gépeket, lisztosztályozó hengereket** és teljes **malom berendezéseket.** — Továbbá mindenemű **szivattyukat, gőzgépeket** és **gőzkazánokat, szeszgyár berendezéseket, m. p. Henze-főzők, kavaró készülékek, maláta- és burgonya-zuzókat stb.** Gépgyárunkban gyártmányainknak **jelentékeny készletét** tartjuk **állandóan.**



Gazdasági gépeink képes, valamint öntődénk gyártmányainak **árjegyzékét** **kívánatra** ingyen és bérmentve küldjük.

4-6

Vadász- és lovaglósizmák, bakkancsok

ugy készen mint mérték szerinti rendelésre, kifogástalan kivitelben, a legjobb anyagból kaphatók a

KOVÁCS ZSIGMOND-féle czipőüzletben



3-4 RIMASZOMBAT

Deák Ferencz-utca 8. sz. (Benyó Béla-féle ház).

10-1

Aláírási felhívás

a várgedei szénsavas és vastartalmu fürdőrézsvénytársaság részvényeinek jegyzésére.

1. **A vállalat tárgya:** „Várgedei Szénsavas és Vastartalmu Fürdő Rézsvénytársaság” cég alatt alakítandó részvénytársaság Rimaszombat székhelyvel.

A társaság határozatlan időtartamra alakul.

Czélja, a várgedei fürdő-telep, valamint a hozzá tartozó ingatlanok és az azokból fakadó „Valéria”-forrás vizének megvétele, ugyszintén a fürdő-telep kibővítéséhez szükséges földvásárlás, ezeknek a mai kor igényeinek megfelelő tervszerinti beépítése, a fürdő üzemben tartása, fellendítése és végül a „Valéria”-forrás vizének forgalomba való hozatala.

2. **Az alaptőke 300000 korona,** mely 1500 darab egyenként 200 korona névértékű és bemutatóra szóló részvény kibocsátása által szereztetik be.

A részvények befizetése akként történik, hogy minden egyes részvény 10%-a, azaz részvényenként 20 korona az aláírástól számított 14 napon belül a „rimaszombati takarékpénztár”, a „gömörmegyei nép- és iparbank”, a „gömörmegyei takarékpénztár és hitelbank” vagy a „rimaszombati kereskedelmi és közgazdasági bank” rimaszombati cégnél, 20%, azaz részvényenként 40 korona 1910. évi október hó 15-ig ugyanezen intézetek bármelyikénél fizetendő be készpénzben, ugyancsak az aláíráskor szervezési és előmunkálati költségekre részvényenként 2 korona szintén ezen intézeteknél készpénzben befizetendő; a hátralékos 70% befizetésének módozatait az alapítandó részvénytársaság közgyűlése fogja meghatározni.

3. **Az aláírás zárideje** — az alapítók határozata folytán — **1910. évi december hó 31.**

4. Az alapítók tentartják maguknak és a részvényeseknek a netalán kibocsátandó újabb részvényekre vonatkozó elővételi jogot és azt, hogy a kereskedelmi törvény 183-ik §-a alapján az elsőigazgatóságot 3 évre kinevezhessék.

Kelt Rimaszombatban, 1910. augusztus 25.

A Z A L A P I T Ó K:

Dr. Mesko Miklós s. k.,
várm. t. főorvos.

Dr. Kovács László s. k.,
polgármester.

Dr. Zehery István s. k.,
kir. törvényszéki orvos.

Dr. Büchler Gyula s. k.,
orvos.

Dr. Löcherer Tamás s. k.,
várm. közkórházi igazgató.

Dr. Fodor Béla s. k.,
járás t. orvos.

Dr. Kármán Aladár s. k.,
a ker. munkásbiztosító-pénztár főorvosa.

Braun Zsigmond s. k.,
„Rimaszombati keresk. és közgazd.
bank r.-t.” igazgatója.

Dr. Lichtschein Adolf s. k.,
m. kir. államvasutak orvosi tanácsadója.

Dr. Bleier Leó s. k.,
kőr orvos.

Dr. Krausz Gyula s. k.,
ügyvéd.

Benyó László s. k.,
magánzó.

Kubinyi Ferencz s. k.,
vm. t. főügyész.

Dr. Stojkovits Emil s. k.,
földbirtokos.

Dr. Szabó Károly s. k.,
városi t. orvos.

Lévai Izó s. k.,
könyv- és papírkereskedő.

Kohn Albert s. k.,
takereskedő, fürdőtulajdonos.

Aláírási ivenk találhatók egyelőre az alapítóknál és a fenti pénzügyintézeteknél.